

TABORIŠČNIK

NEDELJSKA IZDAJA

Štev. 40., Leto II.

ŠPITAL NA DRAVI

Nedelja dne 9. febr. 1947.

GREŠNIKOM BO MOJE SRCE VIR IN NEIZMERNO MOJE USMILJENJE

(6. obljuba Srca Jezusovega.)

Kako smo mi ubogi ljudje te obljube potrebni. Boga si brez te lastnosti niti misliti ne moremo. Če ob misli na zemeljskega vladarja - če je res dober vladar - imamo pred očmi predvsem njegovo usmiljenje.

O Karla Velikem pripoveduje zgodba, da je imel prav poseben vladarski prestol. Če je prišel k njemu človek, potreben pomoči, in je pokleknil na najnižjo stopnico in prosil, se je cesarjev sedež ponižal tako, da je vladar prosilca mogel objeti. Potem pa se je vse skupaj spet dvignilo, tako da je imel prosilca poleg sebe. To naj bi pokazalo dobroto, usmiljenje in pripravljenost Karla Velikega,

da hoče pomagati vsakemu.

V neskončno večji meri vidimo vse to pri nebeškem Vladarju. Ni je večje revščine in nesreče kot je smrtni greh. Kako taka duša vpije in kliče po usmiljenju in dobroti. Nima ne miru, ne sreče in nihče na svetu ji tega dati ne more. Tu ne pomaga nobeno še tako veliko bogastvo, še tako trdno zdravje, talent, delavna zmogljivost in sila. Noben koncert, nobena igra, nobeno veselje, tudi noben udarec in nobena bolečina ne prevpije ōrva vesti. Tu ni pomoči, duša se zviija v žalosti in nesreči in vzdihuje in vpije.

V taki nesreči je zavetje Srce Jezusovo. Tu je morje usmiljenja, ki nima nobene meje. Nikdar ne pade človek tako globoko, da bi ga to usmiljenje ne moglo doseči. Predstavimo si studenec, ki nikdar ne usahne. Kar je potočil predvčerajšnjem in včeraj, se nič ne pozna. Z isto močjo in svežostjo teče danes in bo tekel jutri in poživiljal in napajal. Tak studenec usmiljenja je Srce Jezusovo. Nobene globine ni, ki je ne bi mogel napolniti. Nobene višine, ki je ne bi dosegel. Na Kalvariji se je ta studenec odprl in sedaj teče in teče. To je morje usmiljenja do grešnikov.

Ko je sv. Avguštín razmišljal ob morju o Sv. Trojici, je zagledal otroka. Otrok je z žličko nosil vodo iz morja v majhno jamico na obrežju. Vprašal ga je, kaj dela. Otrok odgovarja sv. Avguštínu, da bo morje prelit v jamico. Svetnik se je nasmehnil in rekel: To pa ni mogoče!

Kakor je nemogoče morje preliti v jamico, prav tako je nemogoče izčrpati usmiljenja bžjega SRCA.

ZDRAVA, O NEBES KRALJICA...

V času od svečnice do velikega četrтка molimo po litanijah Mariji v čast prekrasen spév: Zdrava, o nebes Kraljica Poglobimo se v lepoto te molitve!

Začetek te molitve nas dvigne v nebesa. Pred nami razgrne vso krasoto, vse veličastvo nebes. Vsi nebeški prebivalci, med njimi tudi naši sorodniki, prijatelji in

znanci, ki so odšli z znamenjem vere, z lučjo milosti božje razsvetljeni, vseh grehov in časnih kazni očiščeni, s tega sveta v večnost, se zgrinjajo pred nas. V morje neskončne sreče potopljeni gledajo Boga in pozdravljajo Marijo: Zdrava, o nebes Kraljica! Troedinemu Bogu se zahvaljujejo, ker jim je dal svojo Mater za kraljico. Z vsemi nebeškimi prebivalci jo veselo in navdušeno pozdravljajmo tudi mi: Zdrava, o nebes Kraljica! Prosimo jo, naj bo vsem popotnikom na zemlji, posebno nam beguncem vodnica v nebesa.

Zdrava, angelov Gospa! Toda ne samo ljudje, ki so že dosegli zveličanje, tudi angeli, božji poslanci, ki so izmed vseh ustvarjenih bitij Bogu najbolj podobni, pozdravljajo Marijo: Zdrava, angelov Gospa! Angeli imajo jasno spoznanje. Zavedajo se, da je Marija prva za Bogom, najlepša božja stvar, ki po bogastvu svojih milosti in svetosti presega vse angele in svetnike v nebesih in še pravične na zemlji. Vedo tudi, da je Marija božja Mati. Zato ima pravico nad njimi gospodovati, oni so ji pa dolžni služiti. Marija je tudi Kraljica in Gospa angelov. V svetem spoštovanju jo neprestano pozdravljajo: Zdrava, angelov Gospa! S pozdravom: Zdrava, o nebes Kraljica, zdrava angelov Gospa, pozdravljajo Marijo nebesa.

Z besedami: Zdrava korenina, zdrava vrata, ki iz tebe svetu luč je prisijala, pa pozdravlja Marijo vsa zemlja in ves človeški rod. To je jedro, najlepši del tega speva. Marija je korenina. Iz nje je vzkli najlepši cvet Jezus, božji Sin. Iz nje je pognalo najrodovitnejše drevo življenja - Jezus, vstajenje in življenje.

Marija se primerja tudi vratom. Odprla nam je pot do luči. Še več! Dala, rodila nam je luč - Jezusa Kristusa. Po Njej je človeštvu prisijala luč resnice, milosti in ljubezni. Zato v tej molitvi molimo: Zdrava vrata, ki iz tebe svetu luč je prisijala. V svetonočnem berilu govori prerok Izaija: "Rod, ki je taval v temi je zagledal veliko luč." Ta luč je Kristus, ki ga je Marija svetu podarila. Sv. Cerkev poje o Mariji na praznik njenega rojstva: "Iz tebe je izšlo sonce pravice, Kristus naš Bog." Sv. Janez Krstnik je prišel, da je pričeval o luči - Kristusu. Sv. pismo nove zaveze pravi: "Ni bil on luč, ampak je prišel, da bi pričeval o luči. Ta luč, ki je prišla na svet, da razsvetljuje vsakega človeka, je Kristus, Sin Marije Device."

Kristus je govoril o sebi: "Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja." Ob drugi priliki je Jezus izjavil: "Jaz sem prišel na svet kot luč, da nobeden, kdor v mene veruje, ne ostane v temi." Tudi nas že od sv. krsta dalje razsvetljuje luč, ki nam je prisijala po Mariji. Ljubimo to luč, ki je Kristus. Bodimo Mariji hvaležni zanjo. Zato bodimo

vedno otroci luči, nikoli otroci zlobe, greha, teme.

Marija je Mati Luči - Jezusa Kristusa. On je prinesel na svet veselo poročilo odrešenja, večne sreče in neminljivega življenja. Jezus je najlepši med človeškimi otroki, saj je cvet in sad vsemogočnosti božje in deviške Matere. Božje materinstvo je temelj Marijine časti, vir njene lepote in krasote, vir tudi njenega veselja, ki ga je zlilo v slavospev: "Moja duša povelečuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem Zveličarju. Ozrl se je na nizkost svoje deklice. Velike reči mi je storil On, ki je mogočen." Zato ji tudi kličemo: "O veseli se, Devica slavna, nad vse krasna. Bodi zdrava, o prelepa"

Marija je tako lepa, njeno duhovno bogastvo tako veliko, da mu človeški razum ne more seči do dna. Še manj more to izraziti človeški jezik. Zato je odveč vsako govorjenje. Konec speva se zlije v veliko prošnjo: "Prosi za nas Kristusa!" Kristus je pot, resnica in življenje. Kristus je naša luč, naša rešitev.

PASTIRJEVA BESEDA

Zakaj ste zbegane ovčice,
zakaj objema vas nemir?
Na paši moja ste resnice,
jaz sem vaš varuh in pastir.

Na veke moja ste lastnina,
za vas prelil sem svojo kri,
vaš pašnik rajska domovina,
kjer večna sreča vam žari.

Če boste za menoj hodile,
ne boste izgubile se,
z menoj se boste veselile,
pod v rstvom božje Matere.

=====

"Le cerkev ima postavbo za človeške potrebe; le Ona ima tolažbo za vse bridkosti, opomine za vse slučaje življenja, in nezmotljive pripomočke za svet, posamezne dežele in države." (Thiers)

"Nevero smatram za najbolj značilno bedo sedanjega časa in za najhujšo kazen, s katero je udaril Bog človeški rod". (Balmeš)

ŽIVLJENJE BOŽJIH OTROK

Bistvo krščanstva.

Katoličan je tisti, ki živi v posvečujoči milosti božji. Posvečujoča milost božja je bistvo krščanskega življenja.

Po posvečujoči milosti božji smo dvignjeni v nadnaravni red, po njej postanemo podobni Bogu, deležni božje narave.

Posvečujoča milost božja je nekaj tako velikega in dragocenega, da presega naš človeški razum. Večina katoličanov se ne zaveda, kako visoko jih dvigne milost božja. Med človekom, ki je v posvečujoči milosti božji, in med človekom, ki je brez milosti božje je bistvena razlika. Med njima zija širok prepad.

Nedopustna nevednost.

Mgr. d'Hulst je zapisal: "Koliko duš bo nekega dne na pragu večnosti presenečeno vzkliknilo, ko bodo spoznale, kaj so v sebi nosile, ne da bi vedele."

Ta nevednost ni dovoljena, ni dopustna in je ne moremo opravičevati. V krščanstvu je vse delo milosti. Če ne poznaš milosti, če ne veš kaj katekizem o milosti pove, ne razumeš nič in ne poznaš krščanstva.

Pri sv. krstu smo postali deležni božje narave.

Posvečujočo milost božjo smo prejeli pri sv. krstu. Kristus sam je to razložil v svojem pogovoru z Nikodemom: "Resnično, resnično, povem ti, ako se kdo iznova ne rodi, ne more videti božjega kraljestva, "Nikodem mu pravi: "Kako se more človek roditi, ko je star? Mar more v drugič iti v telo svoje matere in se roditi? " Jezus odgovori: " Resnično, resnično, povem ti, ako se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v božje kraljestvo" (Jn 3,3-5). Kristus tu misli na duhovno rojstvo pri krstu, pri katerem zaživimo nadnaravno življenje.

Važno vprašanje.

Ali se zavedaš, kaj je milost božja? Ali ti je katekizem še toliko znan, da veš odgovoriti na vprašanje: Kaj je posvečujoča milost božja? Ti, ki hočeš biti dober katoličan, ali si vedel, kaj je bistvo krščanstva?

(Nadaljevanje).

TRAJNA SOCIJALNA VREDNOST EVANGELIJA

Ena izmed najbolj čudovitih lastnosti evangelija je prav ta, da je napisan za vse čase, da je prilagojen vsem in posameznim socijalnim zahtevam, ki postopoma nastajajo v posameznih zgodovinskih dobah človeštva. Vsaka doba more v njem najti tisto, kar ustreza njenim zahtevam in njenim težnjam. Kadarkoli in kakorkoli so se izpreminjale družabne razmere, vedno je evangelij pridobil na ugledu in veljavi. Kadarkoli v evangeliju išče luč, jo najde vedno, za vse primere, za vse razmere. Kadarkoli udarimo po tej veličastni skali, vedno se iz nje odpre mogočen studenec žive vode, za vse potrebe, za vse redove in za vse narode.

Ti socijalni evangeljski nauki so bili bolj ali manj vedno tudi praktično izpeljani v raznih časovnih in krajevnih okoliščinah, ti nauki so tudi preoblikovali stari poganski svet. Krščanstvo je bilo vedno socijalno in če bi prenehalo biti tako, bi prenehalo biti krščanstvo. Danes pa svoje nauke razvija še z večjo vneto in delavnostjo, ker zadeva ob čas velike socijalne revolucije.

Zaradi tega se morajo katoličani potruditi, da bo krščanstvo proniknilo globoko v duše posameznikov, da si ga bodo osvojili in po njem zvesto živeli. Ni dovolj, da človeku zavarujemo ugodne materialne pogoje. Človek nanreč ne živi samo od kruha, temveč mora skrbeti tudi za ideale, ki ga dvigajo, iskati mora resnico, ki ga razsvetljuje, truditi se mora za kreposti, ki ga usposabljuje za žrtve, brzdati mora svoje strasti. Nemogoča je vsaka oblika socijalnega in narodnega življenja, dokler sebičnost vlada v srcih ljudi, dokler ideja sile vlada nad idejo pravice, dokler objema ljudske množice sla po uživanju, dokler ljubezen do bližnjega ne premaga sebičnosti lastnega in ravnega jaza.

Vanderveldt, voditelj belgijskih socijalistov, je zapisal: "Če bodo delavci slavili zmagoslavje, ne da bi se prej npravno prenovili, bo njihovo vladanje strašno in bo svet postal plen trpljenja, surovosti in krivice, hujših od sedanjih."

Katoličani se morajo tudi odločno upreti razkristjanjevanju pa naj izhaja to iz družbe same ali pa od strani države, ki hoče iz javnega življenja odstraniti blagodejni vpliv vere. Z Jezusovimi zapovedmi morajo biti prežeta ljudstva in vladarji, ki morajo skrbeti za duhovni napredek, pospeševati mir in pravico.

Človeka ni mogoče ločiti od družabnega okolja, v katerega je vraščen, kajti človek je že po svoji naravi družno bitje in ne more drugače živeti kakor v družbi. Robinzoni so nenaravne izjeme. Krščanstvo ne pači človeške narave, temveč jo spopolnjuje. Človeka vzame takšnega, kakršen je in ga vzgaja oziraje se na okoliščine, v katerih se človek nahaja, razsvetljuje njegovega duha; krščanstvo človeka preraja v družbi in po družbi in na način, ki odgovarja njegovemu družabnemu položaju in njegovim življenjskim pogojem. Ni mogoče ločiti duše od telesa, prav tako pa jih tudi ni mogoče ločiti od družabnega telesa, na katerega so vraščene s pravicami in dolžnostmi, z npravnimi čustvi, s tisoč vezmi in različnimi potrebami.

Bog ni zato prišel na svet, ni se zato učlovečil, da bi družbo, kateri je on začetnik, razdejal, da bi iz nje izločil duše, ampak je zato prišel, da bi družbo prenovil in ji dal popolnejšo obliko. Iz človeških src prehaja kraljestvo božje v družbo.

Duh krščanske kulture mora - kakor vedno - tudi v današnjih dneh oblikovati ves sodobni družbeni ustroj: njene postave, njene ustanove, običaje, politiko, vlade, skratka vse družbeno življenje, kateremu mora vtisniti obliko, ki je povsem različna od tiste, ki jo poskušajo družbi vtisniti sodobna brezbožna gibanja. Narodi bodo bolj ali manj kultivirani, če bodo bolj ali manj prepojeni z duhom Kristusovim. Za uveljavljenje pravičnega socialnega reda v človeški družbi ni dovolj moč in oblast, tudi ni dovolj, dokopati se do moči in bogastva, treba je nraavnih sil, ki edine morejo v ljudeh okrepiti vest in žediti duhove. Te sile pa v vsej polnosti nudi samo katolicizem.

Ko je v dobi konkordata v Franciji Cerkev vstala k novemu življenju, je Taine, ki je spoznal vzvišene in odlične zasluge Cerkve, poudaril moč in odliko vere. Dejal je, da po 18 stoletjih deluje krščanstvo na obeh poloblah na isti način, kakor je svojčas delovalo v Galileji med preprostimi ribiči in rokodelci; da je namesto sebične ljubezni uveljavilo ljubezen do bližnjega. Krščanska ljubezen do bližnjega je namreč ena izmed mogočnih peroti, ki človeka dvigajo iznad ozkih meja tega zemskega življenja na pot potrpežljivosti, strpljivosti, upanja, umerjenosti, čistosti, dobrotljivosti do najvišjega posvečenja, do žrtvovanja.

Zgodovina vseh 18 stoletij pa dokazuje, da nastopi vedno in povsod propad javnega in zasebnega življenja, če se te peroti polomijo ali zgube svojo moč. Na mesto tega pa stopi surova in preračunana sebičnost in družba postane zloglasna jama razbojnikov. Razen krščanstva ni na svetu enakovredne sile, ki bi mogla ohraniti v družbi spoštovanje človeškega dostojanstva in njegovih naravnih pravic, poštenje, skromnost in milost.

Katoličani so zato danes dolžni, delati za uresničenje krščanskih načel v družbi, za zmago idealov svobode in pravice po vedno novih naukih Kristusovega evangelija.

V okrožnici "Quadragesimo anno" Pij XI poziva katoličane k socialnim nalogam in jih vzpodbuja naj se ne utrudijo in naj ne podležejo težavam, temveč naj iz dneva v dan rastejo v gorečnosti in moči.

Naloga, ki jo stavimo katoličanom, je gotovo težka, kajti zavedamo se, da se z ene kakor z druge strani, da se tako z višjih kakor z nižjih plasti družbe postavljajo nasproti številne zapreke in težave, ki jih je treba premagati, vendar zato ne smejo še zgubiti poguma in na noben način ne smejo odnehati od svojega sklepa. Krščanska lastnost je, odločno se spustiti v boj; odlika Kristusovih vojščakov, ki Kristusu sledijo od blizu pa je, vzdržati v težkih naporih."

= " = " = " = " =

" KJER OBIČAJI IN NAPRAVE NISO VEČ KRŠČANSKE, TAM SE MAJE PODLAGA VSAKEGA ČLOVEŠKEGA REDA " (LEON XIII)

= " = " = " = " =

IZ MOLITVENIKA

STARE IN NOVE ZAVEZE- KNJIGA PSALMOV.

STRAH BOŽJI IN PLAČILO ZANJ
(Psalm 33)

Psalm nima strogega reda v mislih, ker je alfabetičen (vsaka vrstica se začne z naslednjo črko hebrejske abecede). Mogoče je razdeliti psalm na 3 dele: I psalmist vabi, naj hvalimo Boga; II namiguje na veliko nevarnost iz katere je bil rešen in iz tega sklepa: zaupajmo v Boga, zakaj dober je; III končno kaže, kako je sreča in dolgo življenje plačilo za tiste, ki v strahu božjem (to je v svetem spoštovanju pred Bogom) spolnujejo božje zapovedi. - Psalm je za nas begunce prav pomenljiv!

- I. Slavil bom Gospoda vsak čas;
njegova hvala bo vedno v mojih ustih.
Z Gospodom se bo pomšala duša moja;
poslušajte naj skromni in se veselite.
Poveličujte Gospoda z menoj;
vsi skupaj povišujmo njegovo ime.
- II. Iskal sem Gospoda in uslišal me je
iz vsega mojega strahu me je iztrgal.
Ozirajte se nanj, da postanete veseli,
da vaša obličja ne zarde v osramočenju.
Glejte, ubožec je klical in Gospod je slišal,
iz vseh stisk ga je rešil.
Angel Gospodov postavi šotore
okrog njih, ki se ga boje in jih otme.
Poskusite in videli bote, kako dober je Gospod;
blagor človeku, ki se k njemu zateka.
Bojte se Gospoda njegovi sveti,
zakaj ne trpe pomanjkanja oni, ki se ga boje.
Mogočniki so postali ubogi in stradajo;
njim, ki iščejo Gospoda, pa ne bo nič manjkalo.
- III. Pridite, sinovi, poslušajte me,
strahu Gospodovega vas bom učil.
Ali si človek, ki ljubi življenje,
ki si želi dni, ko bi mu bilo dobro?
Potem zadržuj svoj jezik od hudega
svoje ustnice varuj zvijače.
Beži pred zlom in delaj dobro
išči miru in hodi za njim.
Oči Gospodove so obrnjene v pravične,
njegova ušesa nagnjena k njihovim zdihom.
Obraz Gospodov pa je zoper hudodelce:
izbrisal bo z zemlje njihov spomin.
Pravični kličeje in Gospod jih uslišuje
iz vseh njihovih stisk jih dviga.
Blizu je Gospod njim, ki so potrtega srca
in skrušene duše rešuje.

Mnogo hudega doleti pravičnega
pa iz vsega ga Gospod iztrga.
Varuje vse njegove kosti:
ena sama se mu ne bo strla.
Hudcubija žene brezbožneža v smrt,
kaznovani bodo vsi, ki sovražijo pravičnega.
Gospod bo rešil duše svojih služabnikov,
saj ne propade nihče, ki se k njemu zateče.

BOG MIRU

V ječi je moral prebiti že več let mlad kaznjeneec, ki so ga radi njegovega slabega prejšnjega življenja zavrgli celo njegovi domači. Nekoč ga vpraša pri obisku zavodski duhovnik: "Kako vam gre?" "Bolje kakor zunaj", mu odgovori kaznjeneec. "V svobodi ste gotovo morali prestati mnogo pomanjkanja?" Vpraša duhovnik. "Pomanjkanje? Nikakor ne! Jesti in piti sem imel vedno dovolj; večinoma sem živel v zelo razigrani družbi". Odgovarja kaznjeneec. "Zakaj pa se počutite srečnejšega v ječi, kakor zunaj?" Izprašuje dalje kaznilniški kurat. Resno in hitro je odgovarjal jetnik: "V ječi imam mnogo časa za premišljanje. Veste, kaj je Bog? Bog je mir. Čim dalje je človek od Boga, tem dalje je od miru, in notranji mir je edina sreča človekova. Glejte, sicer vi sami to dobro veste, jaz sem se tu počteno spravil z Bogom, ki sem ga našel tu in z njim tudi pravo srečo sredi."

Ta jetnik je v svojem življenju sam izkusil, kar je več stoletij prej sv. Avguštin. Ta veliki talent je imel v svojem življenju vsega dovolj, kar mu je poželelo v svet zasidrano srce: Mladost, premoženje, čast, uživanje vseh možnih užitkov. Pa vendar njegovo srce ni v tem nikdar našlo utehe in ne miru. Ko je našel Boga in se ga popolnoma oklenil, pa je zapisal one znane besede: "Nemirno je človeško srce, dokler ne počiva v Bogu."

Človeško srce je po svoji naravi usmerjeno v hrepenenju po čisti resnici, po popolni pravici, po čisti ljubezni, po urejenosti - harmoniji - vsega življenja, po posesti popolne sreče. Vse to pa more dati človeškemu srcu le neskončna Resnica, Pravica in Ljubezen, ki je Bog.

"Bog vas je poklical k miru", je zapisal kristjanom sv. Pavel (I. Kor 7,15). Bog ni Bog zmešnjav, ampak miru" (I Kor 14,33). "Kraljestvo božje ni v jedi in pijači, ampak v pravičnosti, mir in veselje v Svetem Duhu" (Rim 14,17). In Gospod sam je rekel: "Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani (Mat 5,9). In zopet pravi sv. pismo: "Spravi se z Bogom in ohrani mir! Tako boš deležen sreče (Job 22,21).

Poglej mavrico na nebu. Polno različnih barv se v njej zlije v prekrasno harmonijo! To je lepa podoba človeškega srca, v katerem vlada urejenost vsega življenja v enem smotru, ki je sam Bog. V človeku so recimo tudi različne barve, to so različna teženja, duševna in telesna. Duh hrepeni po resnici, po znanju, po pravici, po ljubezni, po tolažbi v upanju, po lepoti in dobroti. Telesna hrepenenja teže po uživanju in ugodju. Vse to se mora zlititi v enotnost, v harmonijo, kakor mavrične barve. To pa je možno le v enem cilju, z Bogom in v Bogu, ki je vir vsega reda, vse umerjenosti, vse resnice, vse ljubezni, vsega upanja in tako tudi vir vsega resničnega miru.

(Nadaljevanje)

BREZINO SE ODPIRA

Počasi je sklonil svoj trdi neupogljivi tilnik, naslonil svojo glavo na otrokovo in iz trdih, jeklenih oči so začele teči s silo zadržane solze na obraz mrtvega dekletca. Kar stresalo se mu je močno telo ob divji bolečini, ki ga je rezala ob zavesti, da je otrok mrtev; za zmeraj mrtev, da ga nikoli več ne bo pogledala z boječim, lepim otroškim očescem, nikoli več poklicala. Zakopali jo bodo in strohnela bo - njegova Tončka. Pretekle so minute, potem pa se je dvignil, vzela iz žepa velik modrikast robec, obrisal oči in otrokov obraz in ga spet okorno, obupano potlačil nazaj v žep. Stopil je k vratem, pomočil debeli palec v blagoslovljeno vodo in s tresočo roko narisal na čelo, na usta in na prsi Tončki tri velike križe. Še oči ji je zatisnil, potem pa počasi stopil spet do praga. Tam se je spet obrnil, se še enkrat ozrl na blede, smehljajoči se obrazek, zastokal, kot bi bil do smrti zadet in potem kot bi bil pijan, cpletal čez pokopališče po poti proti mestu. Srečaval je ljudi, ki so že zvedeli, da so jo pripeljali in hiteli gledat in krepit. Prenekaterim se je smilil, ko so ga videli hoditi vsega izgubljenega. Radi bi ga potolažili, pa so vedeli, da je v takem trenutku vsaka beseda le preveč prazna fraza, ki bolečino le še odpira, nima pa moči, da bi jo bločila.

Potočar je tudi tisti dan obstal v mestu. Ni imel moči, da bi šel domov, kaj šele, da bi drugi dan potem prišel še na pogreb. Pošto je poslal domov, da se Tončko našli, da bo pogreb drugi dan ob desetih in isto sporočil tudi Andreju na Trato. Andrej je še tisti večer prišel pokropit mrtvo sestrico. Do očeta stopiti pa ni upal. Tudi njemu je bilo hudo, da se je od bolečine vse trgalo v njem, solza pa mu ni pritokla nobena, ker ga je bilo pred ljudmi sram. Šele, ko se je zvečer ulegel, jim je pustil prosto pot, da se mu pogasile pekoče žerjavice v duši.

Drugo jutro se je na otrokov pogreb zbrala cela množica ljudi. Radovednost in sočutje sta jih prignala. Iz hribovskih hiš je prišel iz vsake vsaj po eden. Od Brlogarjevih je prišla Ančka sama, mati je morala ostati doma, ker je Brlogarja resno zdelovala vročina. Tisto noč, ko je prišel domov, ga je že začelo kuhati in zbadati v prsih, da sta si obe Brlogarica in Ančka bali, da bi utegnili biti nevarna pljučnica. Druga drugi sta se bali povedati, česa se bojita, pa vendar sta obe vedeli, česa se bojita, saj se je strah le preveč kazal na obrazu.

Na pokopališču sta stala ob krsti in odprti jami Potočar in Andrej, poleg nju pa še drugi večji Potočarjevi otroci. Glasno ihtenje jih je stresalo, le on in Andrej sta stala kot bi bila okamenela. Samo usta so se jima nalahno tresla in komaj opazno zdaj in zdaj klecnilo koleno. Ko se je v jamo usula prst, da za vedno pokrije mlado, mrtvo Tončko, je Andrejeva roka, kot bi pomohi iskala, nevede in nehote poiskala očetovo roko. Tudi ta se je od bolečine tresla. Potočar ga je pogledal, iz mokrih oči mu je pripolzela solza, ki je ni mogel več zadržati. Andreja je treslo, da je komaj zadrževal solze in jok in ni mogel miriti in tolažiti druge, ki so neutolažljivo jokali. Na drugem koncu groba je z objokanimi očmi stala Ančka. Kaj bi vse naredila in dala, da bi mogla malo potolažiti Andreja, saj je čutila,

kako trpi. Takoj, ko je gospod šel od groba, se je tudi sama odstranila in stopila malo naprej na Tončetov grob, da bi Potočarjeve pustila same.

"Da je le morala taka nesreča nas zadeti, oča!" je s težavo in muko spravil iz sebe Andrej, "kako pa je doma z materjo?" Čutil je, da je led prebit, tudi oče je to čutil, se obrnil k njemu in mu rekel: "Menim, da ravno huđega ne bo. Nogo ima nalomljeno, pa ustrašila se je preveč. No, saj čudnega ni nič, če se je še zame bi bilo to veliko preveč, kaj šele zanjo. Prav bi bilo, da sedaj prideš domov, bo manj občutila to zgubo, hitreje bo ozdravela, pa še zate in za nas vse bo to bolje." Kot bi ga bilo teh besed sram, se je spet obrnil in povetil oči v grob.

Kot bi čez svet nenadoma posijalo najsvetlejšo in najtoplejšo sonce, se je Andreju zazdelo ob teh očetovih besedah. Spet je poiskal očetovo roko in jo stisnil, spet se je začutil ob njem kot otrok ob očetu. "Prav rad, oča, saj se ne morem navaditi tu doli. Še danes bom odpovedal in če se bo le dalo, bom že v nedeljo pod noč prišel domov. Mislim, da mi z odpovedjo ne bodo delali sitnosti, saj so me radi imeli, drugega bodo pa za tako dobro službo tudi lahko takoj dobili."

Kot dež na žejno zemljo so bile te prve besede med očetom in sinom za oba, pa še za druge otroke, ki so stali okrog nju. Nobene posebnosti ni bilo v njih, zaman bi iskal v njih kake posebne milobe ali prijaznosti, pa so vedeli vsi, da je v njih kljub temu celo srce, čeprav vsem čutom odmaknjeno. Udarec, ki jih je tako strašno zadel, je bil omiljen, oči so se jim zasvetile, srce razširilo ob mislih, da bo doma spet prijetno.

Še eden je bil, ki mu je srce ob tem utripalo od nenadne pa tako velike sreče - Ančka. Na Tončetovem grobu je bila; pa ji ni ušla nobena kretnja, noben izraz na obrazih ji ni ušel. Morda je občutila še večje veselje kot oče in Andrej. Ko je videla, da se obračajo, da bi odšli, je kar priplavala k njim.

"Oh, kakšna nesreča, oča, da se je s Tončko to zgodilo! Ubogi otrok, kako mi je huđo zanjo, tako rada sem jo imela." V oči so ji prišle solze in čutili so vsi, da ta žalost ni narejena. Begala je s pogledi od Potočarja do Andreja, oba sta se ji smilila, vendar je le videla, da je žalost že do polovice omiljena.

"Je že moralo tako biti, Ančka," je spregovoril Potočar in jo pogledal. Njegov pogled je zgubil vso ostrino in trdoto. "Božja volja je bila taka." "Huđo bo, težko bomo pozabili", je še Andrej pristavil svojo besedo. "Ančka, ali bomo šli kar skupaj domov," jo je še vabil Potočar, "Andrej, ti nas pa tudi lahko nekaj pota pospremiš." "Ne, sedaj še ne utegnem," se je Ančka hitro spomnila. Zdravnika moram iti iskat, oča leže, pa vse kaže, da je pljučnica." "Križ božji, ali še ni dosti nesreče!" je kar zastala noga Potočarju. "Čudnega res nič ne bi bilo, ko je bil pa takrat ves premočen, pa še tako veliko vodo je bredel, ko je našo reševal." "Že tisti večer jih je začelo tresti, včeraj je bilo pa vedno hužje, posebno pa danes ponoči." "Ti škoda ti taka, da nisem vedel, pa pri nas je bil zdravnik, kako bi bil lahko še do Tineta stopil, pa nisem vedel, nesrečna stvar ti taka," se je Potočar zavedel, da je bilo spet to sovražstvo tisti vzrok, da spodaj niso vedeli za zdravnika. "Kar hitro stopiva, Ančka, čimprej, tem bolje, Bog ne daj, da bi bilo kaj huđega s Tinom, toliko sem mu dolžan. Če bi njega ne bilo, bi danes tri pokopali, pa je že tako dosti huđo, ko smo le eno."
(Nadaljevanje)